



**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 210  
van **PAUL CORDY**  
datum: 12 maart 2019

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

---

*Hoger onderwijs - Werkplek- en levenslang leren*

Tijdens de voorstelling van zijn memorandum op 11 februari 2019, wees de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) op het belang van werkplekleren en de uitbouw van het levenslang leren (LLL). De promotie van het levenslang leren is trouwens een van de aanbevelingen van de OESO in haar onlangs verschenen 'Skills Strategy'-rapport. We hadden het er al uitgebreid over tijdens mijn vraag om uitleg nr. 621 in de Commissie voor Onderwijs van 31 januari 2019. De VLHORA vraagt aan de nieuwe Vlaamse Regering om de regierol op zich te krijgen voor de ontwikkeling van levenslang leren. De hogescholen mikken daarbij onder meer op hogeropgeleiden, en dit door middel van eventuele professionele masters. Daarnaast willen ze ook studenten in de opleiding de competenties tot levenslang leren aanleren, wat op zich een goede zaak is.

Uit studies blijkt dat we vooral voor midden- en laagopgeleiden een inhaalbeweging moeten maken. Daarnaast blijkt ook uit de presentatie van Dirk Van Damme dat de algemene motivatie voor levenslang leren in Vlaanderen erg laag is. Volgens Dirk Van Damme hebben we nood aan een flexibel aanbod, ideeën rond een levenslange rugzak, vervolgopleidingen en dit alles in nauwe samenwerking met het werkveld.

1. Op welke manier zal de minister ervoor zorgen dat we ook midden- en laagopgeleiden stimuleren tot levenslang leren?
2. Hoe zal de minister werkplekleren en praktijk in de opleidingen in het hoger onderwijs inbrengen?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 210 van 12 maart 2019  
van **PAUL CORDY**

---

1. Het is inderdaad zo dat het Skills Strategy Diagnostic Report van de OESO enkele terechte werkpunten duidt en daarom een heel waardevolle input aanlevert voor de opmaak van het volgende Vlaamse regeerakkoord. Tegelijkertijd maakt het rapport ook gewag van de recente hervormingen die in dit licht werden genomen, maar waarvan de impact nog wat op zich laat wachten.

Voor het opleiden van laag- en middengediplomeerden denk ik in de eerste plaats aan de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie, die volgens hetzelfde rapport instaan voor zo'n 60% van het levenslang leren in Vlaanderen.

Zoals de Vlaams volksvertegenwoordiger weet hebben we deze legislatuur flinke stappen gezet voor de hervorming van het volwassenenonderwijs. Zo is er in de eerste plaats de substantiële schaalvergroting van de centra voor volwassenenonderwijs. Deze schaalvergroting heeft, onder andere, als doelstelling dat de sector van het volwassenenonderwijs aan zichtbaarheid zou winnen, zodat mensen de centra en het aanbod beter zouden leren kennen én om de instellingen meer slagkracht te geven, zodat ze hun aanbod nog beter zouden kunnen afstemmen op de noden van de regio.

Daarnaast hebben we ook het financieringssysteem van de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie hervormd. Het nieuwe financieringssysteem treedt vanaf 1 september 2019 in werking en bevat verschillende elementen die de centra moeten stimuleren om nog meer uit te reiken naar de meer kwetsbare doelgroepen.

Door de middelen voor het geletterdheidsaanbod in de centra voor basiseducatie en de middelen voor het aanbod Nederlands als Tweede Taal niet langer af te toppen, maar volgens de evolutie van de cursisten te gaan financieren, willen we ervoor zorgen dat de centra voor dit aanbod steeds op de noden van een bepaalde regio kunnen ingaan.

Daarnaast zal er in het nieuwe financieringssysteem gewogen worden op bepaalde cursistenkenmerken, nl. het niet beschikken over een diploma secundair onderwijs en het volgen van de opleiding in het kader van een erkend traject naar werk. Door deze weging zullen centra meer mogelijkheden hebben om in te zetten op ondersteuning en trajectbegeleiding van de cursisten, zodat ook zij hun vooropgestelde kwalificatie kunnen behalen.

Ook hogescholen en universiteiten hebben vandaag al veel mogelijkheden om een aanbod uit te bouwen voor werkenden, voor diegenen die zich willen herscholen of professionaliseren en voor mensen die niet meteen aansluitend op het leerplichtonderwijs een opleiding in het hoger onderwijs willen volgen. Ze zijn vrij in het bepalen van de wijze waarop ze hun opleidingen aanbieden (afstandsonderwijs, werktrajecten, flexibele trajecten,...) en kunnen in het kader van permanente vorming ook kortere opleidingstrajecten met het oog op bij- en nascholing inrichten. Voor studenten die reeds een hogeronderwijsdiploma hebben zijn er banaba's, manama's en postgraduatoren. Er zijn dus vele mogelijkheden waar de instellingen mee aan de slag kunnen gaan. Ik was daarom zeer verheugd te vernemen dat de Vlhora in zijn memorandum 'Goed moet geweldig worden' aangeeft graag hun verantwoordelijkheid te willen opnemen in de verdere ontwikkeling van het levenslang leren in samenwerking met het werkveld en andere opleidingsverstrekkers. De Vlir engageert

zich in zijn memorandum 'Wees wijs. Investeer in grijs' eveneens om werk te maken van een allesomvattende strategie rond levenslang leren. Ik ben er echt van overtuigd dat de hogeronderwijsinstellingen hun verantwoordelijkheid hierbij zullen opnemen, niet enkel voor de hooggeschoolden, maar dat ze een breed aanbod zullen ontwikkelen waarbij ook midden- en laagopgeleiden worden gestimuleerd tot levenslang leren.

Een andere maatregel om levenslang leren te stimuleren is deze die de federale overheid op dit ogenblik uitwerkt rond 'het opleidingsbudget' in het kader van de arbeidsdeal. De maatregel, die al werd goedgekeurd in de parlementaire commissie Sociale Zaken, moet ervoor zorgen dat werknemers die ontslagen zijn een deel (tot maximaal een derde) van hun opzeggingsvergoeding kunnen omzetten in een som die vrijgesteld is van belastingen en sociale bijdragen. Die mogen ze dan de vijf jaren daarop investeren in opleiding en/of omscholing. Via dit financiële duwtje in de rug zouden ontslagen werknemers sneller geneigd moeten zijn om te investeren in opleidingen en omscholingen.

2. Hoewel er vandaag al heel wat mogelijk is in het hoger onderwijs op het vlak van werkplekleren en het aandeel op de werkplek in de graduaatsopleidingen reeds 1/3 van de omvang van de opleiding moet bedragen, is er toch nog ruimte voor uitbreiding en verbetering en zijn meer doorgedreven vormen van leren op de werkplek zoals duaal leren aan te bevelen.

Het is de ambitie om duaal leren ook uit te rollen in het hoger onderwijs.

Ik werk op dit ogenblik samen met mijn collega bevoegd voor werk een startnota "Duaal leren in het hoger onderwijs" uit. Hierin wordt een eerste aanzet gegeven om een kader voor duaal leren in het hoger onderwijs uit te werken.

De implementatie van duaal leren in het hoger onderwijs zal echter een andere aanpak vergen dan in het secundair onderwijs. Binnen het hoger onderwijs wordt gewerkt binnen een context van grote autonomie van de hogeronderwijsinstellingen. We streven daarom naar een faciliterend kader waarbinnen zowel hogeronderwijsinstellingen als ondernemingen aangemoedigd worden kwalitatieve duale trajecten uit te bouwen binnen verschillende studierichtingen. De verschillen en overeenkomsten tussen duaal leren in het secundair en hoger onderwijs zullen transparant moeten zijn.

Daarnaast werd een ESF-oproep rond duaal leren in het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs gelanceerd. Via de oproep wil ESF proefprojecten financieren die verkennend werken rond de mogelijkheden en modaliteiten van duaal leren in het hoger onderwijs, inclusief de graduaatsopleidingen, en het volwassenenonderwijs. De 13 goedgekeurde projecten gingen van start op 5 maart 2019 en lopen voor een periode van 18 maanden. De projecten omvatten een voorbereidende fase van 6 maanden en een uitvoeringsfase in het schooljaar/academiejaar 2019-2020 waar er met de studenten en cursisten een duaal traject wordt doorlopen.

Op basis van de resultaten van overlegondes met alle betrokken actoren zullen conceptnota's duaal leren in het hoger onderwijs en in het volwassenenonderwijs (waar eenzelfde proces wordt doorlopen) opgemaakt worden.

Uiteraard worden ook de ervaringen uit de ESF-projecten meegenomen in de uitrol van duaal leren in het hoger onderwijs.